

ВЪЛШЕБНИЯТ КАЛПАК

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Било ли е, или не — не знам, но казват, че имало едно време един беден селянин. Той живеел със своята стара майка. Двамата едва се изхранвали. Веднъж синът казал:

— Майко, не мога вече да живея така! Ще тръгна да обикалям света: или ще спечеля, или ще изгубя, но все ще е по-добре.

— Тъй да бъде — съгласила се майката.

Тръгнал селянинът, но сам не знаел къде ще го изведе пътят му. Изморил се и седнал да си почине. Гледа — насреща му идва пътник.

— Здравей! — казал пътникът.

— И ти да си жив и здрав! — отвърнал селянинът.

— Защо си тъй нажален? — попитал пътникът.

— Как да не съм нажален? — рекъл селянинът. — Седни при мене, ще ти разкажа.

Пътникът седнал и беднякът му разказал как е живял и защо е напуснал дома си.

— Имам само една стара майка. Помолих я да ме пусне и ето на, ходя сега, диря си късмета. Ако го намеря, добре, ако ли не, жив няма да се върна в къщи.

Пътникът рекъл:

— Щом е такава работата, аз ще те науча на нещо. Само че знай — много трудно е то и не всеки може да го изпълни.

— Казвай — примолил се беднякът.

— Върви все така направо — започнал пътникът. — Като изминеш около верста, ще видиш една висока скала. Тази скала се разтваря веднъж на седем години. Иди, застани до нея и почакай. Тя скоро ще се разтвори. А щом се разтвори, вмъкни се бърже вътре, грабни калпака, който виси там, и тичай навън. Само внимавай да не вземеш и нещо друго, защото скалата ще те затвори и ти ще останеш вътре цели седем години.

Беднякът поблагодарил на пътника и тръгнал да търси скалата. Извървял около верста и изведенъж гледа — пред него наистина се изпречила скала.

Селянинът си помислил: „Сигурно за тази скала ставаше дума“. Приближил се до нея и зачакал.

Внезапно скалата се разтворила. Втурнал се беднякът вътре, видял калпака и го грабнал от стената. Огледал се наоколо, а там какво ли не щеш. Не знаел къде да гледа по-напред. Имало грозде, и то

какво! А той бил гладен, дни наред нищичко не бил хапвал и не можел да откъсне очи от него. Не издържал беднякът.

— Ех, да става каквото ще, няма да умра от глад я! — казал си той и посегнал да откъсне чепка грозде.

Щом докоснал гроздето, скалата се затворила и той останал сам в тъмнината.

Седем години не се разтворила скалата, седем години седял бедният селянин сам в тъмнината. Дочакал все пак да изминат точно седем години и скалата се разтворила. Изскочил беднякът навън и успял да избяга, когато скалата отново се затворила.

Седнал той край скалата да си почине. Седял и не знаел какво да прави. Не подозирал и каква сила притежава неговият калпак.

Полегнал на сянка, подложил калпака под главата си и помислил:

„Ех, калпак имам, под главата ми е меко, но да имаше да постеля и килим, чудесно щях да си поспя!“

Щом помислил това, и пред него изневиделица се появил килим.

Постлал го беднякът, легнал и си казал:

— Какво ли прави сега майка ми? Оставил я сама горката! Да можеше да си бъда сега у дома, при нея!

Щом си казал това, и килимът се вдигнал нагоре заедно с него и с калпаца му, полетял във въздуха и се спуснал право пред тяхната къща.

Едва тогава разбрал беднякът каква сила притежава калпакът му.

— Това се назива калпак! — казал той. — Я хайде, мое калпаче, издигни ми, ако можеш, тук, на двора, къща. Но да бъде по-хубава и от царските палати!

Щом изрекъл това, и на двора изникнал цял дворец. По-хубав от него не можело да има! Влязъл беднякът в него и легнал да си почине.

Съмнало се. Майката на бедняка надникнала от колибата си и що да види — в техния двор къща като дворец!

Заплакала бабичката:

— Кой е издигнал такава къща в моя двор, че е заел цялото място?

Зачудили се и съседите: как може за една нощ да се построи такъв дворец?

Станал беднякът и отишъл при майка си:

— Защо плачеш, майко?

— Как да не плача, синко? — отговорила бабичката. — Я виж, някой е издигнал къща в нашия двор.

— Не плачи, майко — рекъл синът, — това е наша къща.

Влезли двамата в къщата и заживели охолно.

На третия ден синът казал:

— Майко, искам да ти кажа нещо.

— Какво, сине? — попитала го майка му.

— Ето какво: нашият цар има дъщеря — ненагледна хубавица.

Иди при него и му кажи, че имаш син. Недей нито да ме хвалиш, нито да ме кориш. Кажи само, че искам дъщеря му за жена.

— Няма да отида — отвърнала майка му. — Знаеш ли какво приказваш! Царят ще ме убие, главата ми ще вземе.

Но синът не я оставил на мира: върви, та върви! Майката си казала:

— Няма що, ще отида, пък да става каквото ще! Най-многото да ме убие, по-страшно от това няма!

Сбогувала се тя със сина си и потеглила на път.

Стигнала пред царския дворец. Кауалът забелязал, че една бабичка обикаля около двореца, и я попитал:

— Какво търсиш, бабо?

— Искам да видя царя — отвърнала тя. Завели я при царя.

— Какво искаш? Какво те носи при мене? — запитал я царят.

— Ще кажа, царю честити — рекла бабичката. — Моят син иска дъщеря ти за жена.

— Какво приказваш?! Какъв е твоят син, че да иска царската дъщеря за жена?

— Искаме я, дай ни я! — повторила бабичката.

— Добре тогава, иди и кажи на твоя син, щом е такъв юнак, нека посади градини от двете страни на пътя, който води от моя дворец чак до вашата къща.

— Добре — казала бабичката.

Върнала се тя в къщи.

— Какво ти каза царят — попитал я синът ѝ.

Майката отговорила:

— Най-напред се разгневи много, а после каза: „Щом твоят син е такъв юнак, нека посади градини от двете страни на пътя от своята къща чак до моя дворец“.

— Лесна работа — успокоил я синът, — ти си почини, аз всичко ще направя сам.

Станал той, взел калпака си и казал:

— Хайде, калпачето ми, ако можеш, посади градини от двете страни на пътя от моята къща чак до царския палат, но до утре всичко да бъде готово!

Съмнало се.

Погледнал царят през прозореца — от двете страни на пътя разцъфнали градини, да им се ненагледаш! А синът казал на майка си:

— Иди и кажи на царя така: „Може ли сега вашата дъщеря да се омъжи за сина ми?“

Бабичката отишла при царя и му рекла:

— Е, царю честити, може ли сега вашата дъщеря да се омъжи за сина ми?

Царят отговорил:

— Иди и му кажи, щом е такъв юнак, нека постеле до сутринта с чист мрамор пътя от своя дом до моя дворец.

Върнала се бабичката в къщи.

— Какво ти каза царят? — посрещнал я синът ѝ.

Майка му разправила какво иска царят. Момъкът казал на своя калпак:

— Хайде, калпачето ми, ако можеш, постели с чист мрамор пътя от моя дом до царския дворец!

Погледнал на сутринта царят през прозореца — докъдето поглед стига, целият път постлан с мрамор.

Синът отново изпратил майка си за отговор при царя. Отишла тя и рекла на царя:

— Може ли сега вече дъщеря ти да се омъжи за моя син?

Царят отвърнал:

— Вижда се, че твой син наистина е юнак. Иди и му кажи, че ако постеле с килими целия мраморен път от своя дом до моя дворец, тогава може да дойде и да вземе дъщеря ми.

Върнала се майката и казала на сина си какво заповядал царят.

— Добре — отговорил синът, — върви да спиш, другото е моя работа!

Станал той, взел калпака си и казал:

— Хайде, калпачето ми, ако можеш, постели до утре целия път от моя дом до царския дворец с килими!

Събудил се сутринта момъкът и какво да види — целият път постлан с килими. Приготвил се той, поканил шафери и тръгнали към царския дворец за невястата.

Пристигнали те и царят му дал за жена своята дъщеря.

Отпразнували сватбата и на сутринта зетят казал на царя:

— Хайде сега да отидем у дома. Само че нека дойдат и всички придворни, и цялата войска.

Царят си помислил:

„Как ще изхрани той цялата ми войска? Но нищо, ще отида и ще видя.“

Тръгнал царят — и цялата му войска след него.

Пристигнали пред дома на момъка. Гледат — къщата наистина хубава, същински дворец, но като влезли вътре, видели само едни празни маси — нито ядене, нито пиене.

Царският зет взел своя калпак и казал:

— Хайде, калпачето ми, ако можеш, сложи на масите ядене и пиене, но както подобава за царски гости!

Изведнъж масите се отрупали с ядене и пиене — каквото ти душа иска, всичко имало.

Три дни пирувал царят с гостите, а на четвъртия се сбогувал и заминал за своя дворец.

Останали младоженците със старицата и заживели охолно. Веднъж мъжът поискал да отиде на лов и казал на жена си:

— Ще отида на лов, а вие с мама си стойте в къщи. Аз скоро ще се върна.

Приготвил се той, взел пушката и тръгнал.

А онзи пътник, който казал на бедняка как да се сдобие с калпака, узнал за живота му и му завидял. „Какво да направя, за да му отнема калпака?“ — мислел си той.

Купил той нов, хубав калпак, отишъл край къщата-дворец и почнал да вика:

— Нови калпаци продавам, стари купувам! Нов калпак за стар заменям!

А красавицата царска дъщеря не знаела каква сила притежава калпакът на мъжа ѝ.

„Зашо да не сменя този стар калпак с нов и да зарадвам мъжа си?“ — помислила си тя и извикала на пътника:

— Чакай, чакай, ела тук!

Той се приближил, а тя изнесла вълшебния калпак и попитала:

— Ще ми го смените ли с нов?

— Добре — отвърнал пътникът, — калпакът май не струва, но няма що — вземете новия.

Красавицата се зарадвала, взела новия калпак и си влязла в къщи, а пътникът се сдобил с вълшебния калпак и казал:

— Хайде, калпаче, ако можеш, пренеси целия този дом заедно с красавицата и с мене по-далеч оттука!

Щом изрекъл това, къщата се вдигнала и полетяла, накъдето посочил пътникът.

Останала само бабичката в старата колиба. Заживяла си тя пак така бедно, както по-рано.

Върнал се синът от лов и що да види — ни къща, ни жена!

Заплакал беднякът, място не можел да си намери от мъка. Приготвил се за път, взел пушката и тръгнал да търси къщата и жена си.

Вървял той дълго, обикалял и търсил.

А в това време красавицата също плачела и тъгувала за него. Търсил, търсил мъжът, стигнал най-после до едно село и що да види — неговата къща.

Приближил се той, седнал край къщата и заплакал.

Показала се жена му, съгледала го, заплакала и тя и занареждала.

Мъжът казал:

— Иди намери стария ми калпак и ми го хвърли!

Отишла тя, намерила калпака и го хвърлила на мъжа си. Взел той калпака, влязъл в къщи и рекъл:

— Хайде, калпачето ми, зная каква сила имаш, вдигни тази къща и я пренеси пак на старото й място — в нашия двор.

Какво по-лесно от това за калпака? Само след две минути къщата била пренесена на старото й място, в двора, пред колибата на майка му.

Мъжът и жената също били вътре. А онзи лош човек си спял, без да подозира нищо.

Изправил го мъжът на крака, съсякъл го на парчета и го хвърлил на кучетата да го изядат.

Зарадвала се бабичката, като видяла сина си и снахата пак в своя двор, и всички заживели щастливо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.